Ч. 102 (11.355). Львів, четвер 10. травня 1928. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, „ Друкарні: 29-26.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Nihil novi.

Львів, 9. травня 1928.

Посольсько-репрезентаційна еманація потравленого уряду марш. Пілсудського Безпартійний (вірніше: міжпартійний) Бльок співпраці з урядом (коротко: ББСУ) починає організуватися, себто нащупувати ґрунт серед мас на основі своєрідного реґіоналізму. Ще перед розпочаттям виборчого періоду почалися пресові балачки на тему реґіоналізму, які вже в ході виборчої акції „спрецизував" обіжник міністерства внутр. справ до воєводів і старостів. В намаганні створити вільне поле гри для цього експериментального винаходу докінчено діло нищення галицького самоврядування, яке де факто у фазі польського періоду було виключно інструментом урядових номінатів, але яке де юре все таки було самоуправним органом та моральним і матеріяльним досягненням галицького населення.

До часу переведення виборів і створення репрезентативної опори уряду реґіоналізм, покликаний до життя міністерським указом, був іще в пеленках. Аж з хвилею появи в соймі „одинкової" роти розпочалась розбудова реґіоналізму в той спосіб, що для нього почато творити „громадянську" верхівку з послів і сенаторів ББСУ. При тому звернено особлившу увагу на „креси". Спершу повстала виленська ґрупа „одинкових" реґіоналістів, опісля волинська, а тепер прийшла черга на Сх. Галичину. Саме перед двома днями під проводом пос. Копа (полковника ґенер. штабу) відбулася у Львові нарада послів і сенаторів з ББСУ в метою створити „Орґанізацію Безпартійного Бльоку співпраці з урядом полудново-східних воєвідств". В тій нараді взяли участь особи, що в проголошеному офіційно висліді виборів стали послами й сенаторами „Червенської Землі" з „одинкової" листи та два „одинкові" діячі, що проводять свою діяльність не в характері послів (проф. Козловський і ред. Ґурка). Нарадам „прислухувався" воєвода Борковський. Вся увага зібраних була скупчена на господарських справах поодиноких повітів чи округ Сх. Галичини. У висліді нарад постановлено покликати до життя „Орґанізацію Безпартійного Бльоку співпраці з урядом полудново-східних воєвідств". Завданням цеї орґанізації є усувати політичні орґанізації чи фракції з „тією самою ідеольоґією", себто „одинковою" фарбою підмалювати всі ті консервативні й „демократичні" елементи, що найшлися в урядовій „одинці". Метою орґанізації: скупчити в своїм лоні „в найширших масах *всі верстви і всі державнотворчі ґрупи*", очевидно без огляду на національність, віроісповідання і т. і. Всі справи в орґанізації мають бути вирішувані під кутом „спільного, великого державного інтересу". На чолі цеї реґіональної орґанізації стоїть Головна Рада, яку творять члени Кружка, льокальними орґанами є окружні і місцеві комітети та екзекутиви, секретарі і мужі довіря.

Ось і все, що ми знаємо про цю орґанізацію та ще й те, що на вступних нарадах вона займалася *господарськими* справами поодиноких округ і повітів. Орґанізація Б.Б. є отже орґанізацією накиненою згори. Низи її не творили, не покликували до життя, тільки воля і бажання одної людини чи гуртка людей. А знову покликанці-посли дальше розбудовують орґанізацію згори, закликаючи до неї „маси". Демократично-виборний принцип, не грає тут ніякої ролі, навіть у формальному розумінні. Ці „пережитки" відкидають покликанці всіх рангів.

Єдиною плятформою, на якій базується орґанізація Б. Б. є плятформа господарська і то не суцільна, тільки розпорошено-реґіональна для всіх „верств". Отже основою цеї орґанізації є господарська єдність і соціяльна гармонія всіх верств, народів, орґанізацій і т. і. Та цікаво, що тереном орґанізаційної діяльности послів і сенаторів Б. Б. є в першу чергу „креси": українська і білоруська територія під Польщею. Чому саме тут орґанізація Б. Б. намагається пустити глибокі коріння?

Як ствердив К. Сроковський (в своїй брошурі: „Справа народовосьцьова на кресах всходніх") „словянські меншости на окраїнах угнітається національно і винищується господарсько". Такої політики не знає ніяка новітня держава. В теорії істнують два принципи відношення до „чужоплемінців": принцип *ліберальний* (що признає право кожної національности до всестороннього розвитку) або принцип *уніфікаційний* (що змагає до національно-державної єдности безоглядно, всіми засобами винищуючи „чужоплемінців"). В чистій формі ніодин із тих принципів не має приноровлення, а особливо принцип уніфікаційний, який в консеквенції свого розвитку вимагає повного винищування „чужоплемінців" до фізичної ліквідації включно. Практичні методи національної політики новітніх держав є мішаниною типу ліберально-уніфікаційного на основі права компензації. В меншій або більшій мірі даючи поневоленому народові політичні права, держава обмежує його в економічній ділянці. І навпаки: причиняючись до економічного добробуту „чужоплемінців", держава приноровлює обмеження в політичній ділянці. Реставрована на основі права самоозначення Польща намагалася довгі літа винайти свій власний спосіб поведінки з „чужоплемінцями", який К. Сроковський висловив коротко наведеним згорі реченням. Не могла це бути „чиста уніфікація", бо в нашому столітті пова воєнним часом поголовне фізичне винищування є неможливе. Не була це — очевидно — й ліберальність ані мішанина ліберально-уніфікаційного типу. Це була особлива, оригінальна метода правління яка не має ще назви, хоч відбувалася під стягом „чистої уніфікації". Однак і ця оригінальна метода не дала вповні бажаних наслідків, а зате створила багато трудноmenщів внутрішнього і зовнішнього характеру.

Орґанізація Б. Б. по всім признакам має намір приступити до опанування „словянських меншостей" при допомозі мішаного уніфікаційно-ліберального типу під проводом своїх покликанців. Підкреслюючи *господарські* потреби й інтереси поодиноких повітів й округ намагається вона опанувати українське й білоруське населення під якоюсь концентруючою економікою, не допускаючи навіть думки про якісь політичні уступки.

Економіка є вихідною точкою діяльности реґіональних орґанізацій Б. Б., а кінцевим змаганням заторнення в свій сак українського населення шляхом ступневого заспокоювання економічних потреб українського населення. Таким чином орґанізація Б. Б. не лише думає приєднати політичні інтереси українського населення, але й відсунути вплив українських економічних установ на маси. Кредитова політика у відношенні до українських установ є цього найкращим доказом, а економічна скрута населення творить пригожий ґрунт для національно-політичної діяльности „одинкових" покликанців під стягом дрібної економіки.

По суті нинішня реґіональна орґанізація Б. Б. не є нічим новим. Вона є тільки відновленням на іншій орґанізаційній плятформі і під відверненою стороною медалі „кресової" політики діяльности преславних „орґанізацій народових", які були „безпартійною" еманацією уряду Вітосів і Ґрабських. Тільки тоді все проводилося під політичними авспіціями, а тепер під економічними. А відомо, що економіка є лише другою стороною медалі політики і навпаки: політика є відворотною стороною економіки. Словом: nihil novi sub sole.

Капітальне будівництво на Радянській Україні.

Свого часу ми подавали докладні розглади т. зв. планового будівництва великої індустрії на Радянській Україні. Вказували ми тоді на всякі недоладности цих планів, а зокрема скептично віднosилися до того, чи при радянській системі, яка характеризується нечуваним бюрократизмом і марнотравністю, зможе бути потрібний ефект.

Тепер, в числі 72 харківського „Комуніста" находимо цікавий матеріял про те, як виглядає на Радянській Україні практика будови нових великих індустріяльних підприємств. Не так давно народній комісаріят робітничо-селянської інспекції прослідив три споруджувані на Україні районові електростанції, а також константинівські механізовані гути. З цього досліду ми наведемо такі факти.

Харківська електростанція (ЕСХАР) після кошторису мала коштувати 10 мільйонів карбованців, при тому станція мала бути закінчена в кінці 1927 р. Тимчасом досі витрачено на будову цеї станції вже 29 мільйони карбованців, отже перевитрата виносить 180 проц., а станція ще й досі не готова і не пущена в рух. Гадають, що будова цеї станції може бути закінчена в 1929 році, отже з запізненням на два роки. І це тоді, коли електростанція Харкова знаходиться в катастрофічному стані, а це змушує окрвиконком додатково встановити дві турбіни на комунальній станції, видаючи на це 4 мільйони карб.

Свого часу радянська влада незвичайно хвалилася будовою електричної районової станції в Штерівці. Побачимо, що з цього вийшло. Кошторис передбачав, що будова цілої станції має коштувати 9 з половиною мільйонів карбованців, при чому це вже була не запроєктована вартість, а „майже" фактична. Станція мала розпочати свою працю на початку 1925 року. Тимчасом фактично видано повних, що вже 14 міл. 300 тисяч карбованців, отже перевитрата виносить 50 проц. Отже станція почала працювати, і то далеко не з повним навантаженням, в жовтні 1926 р., отже також з запізненням майже на два роки. Крім того тут треба ще зазначити незвичайно низьку економічну ефективність роботи станції за перші два роки її істнування.

Не краще стоїть справа з київською станцією. По кошторисі мала вона коштувати 6 міліонів карбованців, а видали вже 9 міліонів карб., отже перевитрата виносить 50 проц. Будова станції теж спізнилася на півтора року, що змусило встановити додаткову турбіну на старій комунальній станції.

Дуже важним є ще інше питання, про яке, не зважаючи на цю „плановість" плани систематично забувають, а саме про споживачів електричної енергії. Станцію будують, а підготування споживачів і виявлення їх ще не пророблено. Н. пр. нова харківська електростанція ще й досі не знає як слід, хто має користати з її електричної енергії. Навіть така будова, як Дніпрельстан не має ще твердого реального плану, кому він буде постачати здобуту ним енергію. Наразі на цю тему ведуться лише зовсім абстрактні дискусії і суперечки в радянській пресі.

Не краще стоїть справа також з іншими підприємствами. Тут дуже характеристичним прикладом може служити справа механізації константинівської гути. Ми всі знаємо, як хвалиться радянський уряд механізацією своєї індустрії взагалі, оповіщуючи, що він будує такі підприємства, рівних яким тяжко найти навіть на буржуазному заході. Та ось цифри зі звіту тої самої робітничо-селянської інспекції України. З початку, коли починали механізацію константинівської гути, кошторис передбачав лише півтора міліона видатків. Тепер видано вже майже 10 з половиною міліонів, отже десять разів більше. З цього виходить, що кошторис був цілком нереальний, бо інакше не могла би була повстати така величезна сума перевитрат. Зрештою, повстає питання, чому взагалі давали такі суми на роблення цих перевитрат. І найцікавіше, що годі навіть виявити, хто винен цій страшній розтраті народнього майна, бо мінливість технічно-адміністраційного персоналу при умовах радянської господарки не дає можливости виявити, хто у цьому всьому винний, і де є тепер цей виновник. Годі знайти тих людей, що складали початкові кошториси, годі знайти тих людей, що складали проєкти, бо вони так часто мінялися, що їх важко знайти. Нпр. при будуванні харківської електростанції протягом двох років чотири рази мінявся склад управи. Така практика доводить навіть комуністів до думки, що „винні в цьому не лише особи, що стоять на чолі капітального будівництва. Ми схильні думати — пишуть вони самі — що в основному винна мала система, яка встановилася в нашій практиці".

Треба відмітити ще один момент у практиці радянського капітального будівництва. Це розрив між технічним персоналом, який проєктує будівництво нових підприємств, і тими хто працює на експльоатації цих підприємств. Той, хто будує, не цікавиться тим, як працюватимуть ті підприємства. Той, хто повинен працювати, не знає як будовано це підприємство, і цей розрив мусить дуже шкідливо відбиватися на цій всій роботі. Коротко кажучи, висновок все той самий — комуністична господарка ніяк не може дати собі ради з тою системою, яку вона сама серійно за собою тягне, і тут не можуть помогти ніякі кличі.

Українські „сансаристи“.

Кільчення нової української політичної партії?

Львів, 8. травня 1928.

В органі місцевого теоретика отаманщини й анархізму „Літ. Наук. Вістнику“ **вже здавна вичитували ми недвозначні натяки на потребу** „свобідного виявлення національної енергії“ при допомозі українізованої „сансара“. Про історію „сансара“ не писати не збираємось **та всеж сміємо зазначити, що вона хоч прийшла з Індії, ідентична в нас у політиці на основі інтерпретації теоретика** з „Л. Н. В.“ **раз з підсвідомими гонами** інстинкту або **категоричного** „хочу“ українського **раба, а раз із жорстокістю, асентиментальністю** або просто в перетворенням **нації в „залізо“**.

Добре, — **скаже дехто — але що це** має спільного з „**свобідним виявленням** національної **енергії**“, **чи пак з „кільченням** нової української **політичної партії**“ — Отже має, бо і „**сансара**“ в українізованій формі і **анархоотаманія** відома в нас під назвою „Націоналізму“ не були нічим іншим тільки **проявами** „кільчення“ **нової** партії. **Ціль тієї партії не тільки зорганізувати „свобідне виявлення національної енергії“ при допомо**зі „сансара“ і отаманів але й згуртування всіх національних анархістів-отаманів в одну лаву і під накази одного „**найбільшого**“ і „**найконструктивнішого**“ **з них, точніше під накази самого** теоретика українізованої „сансари“. Ця нова оригінальна **партія вже** придумала собі і назву. Кажуть, **що ця назва** звучить: „Українська **національно-радикальна партія**“. **Її платформа?** Вона **вже** проголошена, хоч партія ще остаточно не зорганізована. Читайте „Сансару“ (Л. Н. В. кн. II. і III. за 1928 р.). **Там при кінці про її платформу чорне на білому** написано, що „**свобідне виявлення національної енергії**“ буде базуватись „очевидно не на платформі старо-австрійських парламентаристів під новою етикетою, **не на платформі Затонських** і інших **вершників**, що „осідлали“ українську стихію, і **не на Батюках, і не нащадках** Кисілів, лише на платформі сеї **самої стихії**. На сій платформі колись об'єднаються всі, дoff вони тепер не були, **які прагнуть не „прищоватою“, лише** здоровою й залізною бачити свою країну“.

Ось вам і „платформа“ разом із „пророцтвом“. Це **оригінальне „пророцтво“** почало сповнятися минулого **тижня**. Приїхав сюди до Львова між іншим аж з далекого Парижа один із бувших „**вершників**“, недавний редактор радянофільського тижневика „Українські Вісти“ гром. Ілько Борщак, **щоби взяти** участь в організації тієї „**національно**-радикальної“ української партії на платформі „стихії“ та „заліза“. Отже в організаційно-підготовчій нараді взяли участь дійсно „всі, деб вони не були“ і **чим політично не спекулювалиб**. Радянофіли з Парижа і залізостихійники зі Львова, очевидно одні та другі прихильники і то беззастережні українізованої „сансара“. Самозрозуміло, що ці оригінальні народини нової партії **на нашому** терені слід тільки „**повитати**“. Бо коли в наших відносинах є місце для ленінців чи комінтернівців, коли є місце **для всяких політичних москвофілів і по**льонофілів, то чому не сталоб того місця ще й для залізостихійників чи „сансаристів“ і то тамбільше, коли в новій партії є і польонофіли (гл. „Підставн нашої політики“) **а теперішні „сансаристи“** і бувші москвофільські „**вершники**“ **а теперішні верхівці аж з Парижа** (І. Борщак).

По нашим інформаціям ці два крила (Донцов-Борщак) цементує **нібито сво**єю участю **досі безпартійний націоналіст** посол перемиської землі д. **22-ки** Зубрицький. Щодо цього останнього, то слід замітити, що по Львові курсують відомости і про те, немовто пос. З. наміряє вступити до соціялістично-радикальної партії. Це — **як бачимо** — суперечилоб повищому. Та ця поголоска, по нашим інформаціям, не відповідає правді. Біля неї трійці, так сказатиб, стовпів нової партії „сансаристів“ купчиться ще кількананцять безробітних розпорошенців.

За працею і хлібом.

Одно з найважніших питань національної політики. — На шляху до впорядкування еміграції. — Деякі цифрові дані з еміграційного руху в біжучому році.

Справа еміграції під теперішню пору є одною з найважніших проблем нашої національної політики. Страшне перенаселення, знищення варстатів праці, зведення **в нівець земельної реформи, недостача хліба, надмір робучих рук на селі, подо**роження життя та щорічні елементарні катастрофи (неврожай, повінь) викликують **живлову тягу і невідпірний примус** населення до еміграції. **Донедавна повоєнна еміграція була здебільша дикою, невпорядкованою**, бо мало хто цікавився цею справою, як взагалі всіми реальними питаннями нашого життя. Аж в останніх роках повстало Товариство опіки над українськими еміґрантами, яке — головно від року — розвинуло планову діяльність щодо вироблення доцільного еміграційного пляну та обхоплення еміграційної стихії. Та еміграційне питання є таке важке і складне, що розвязка його не під силу не то приватній громадянській організації, але й неоднiй державі.

Поки-що еміграція здебільшого є не лише стихійна, але й **невпорядкована**, так, **що еміґруючі мусять самі собі радити, кермуючись переважно інстинктом**. Щонайменше так було донедавна. Т-во опіки над українськими **еміґрантами**, головно заходами **секретаря д-ра В. Константиновича, розбудовує** цілу сітку філій та інформаційно-організаційних станиць, щоби нашій примусовій еміграції **дати правильний**“ хід.

Еміграція, як заробіткова, так і поселенча **зустрічає величезні** перепони внутрішнього і зовнішнього характеру. Вона не находила **відповідної підтримки** у відповідальних **чинників**. **Це торкається** головно української **еміграції**. Заробіткову **еміграцію з українських земель спрямовано до Франції**, де умови **праці, життя** і **заробітку** стоять на плянтаторському рівні. До тогож наших сезонових робітників навіть на французькій землі переслідує примара польонізації. **Німецький заробітковий ринок, догідніший і корисніший**, польські чинники **зарезервували виключно** для польських робітників. **Про перепони** зовнішнього характеру, як застановлення іміграції до **Зединених Держав** та обмеження до інших **американських країн** хіба **зайвим було би говорити**.

Не зважаючи на всі ті перепони хвиля еміграції змагається з кожним роком, розсаджуючи всі огорожі й вали перепон і навіть заборон. Усе тягне в світ за очі за працею і хлібом, леліючи надію, про сякетаке людське життя. Свідчить про це еміграційна статистика за перший квартал 1928 року. Отже від 1. січня 1928 **виїхало тільки зі Східної Галичини (про еміграційний рух з північно-українських земель не маємо даних)** 3.000 осіб, в тому около 70 проц., себ-то понад 2.000 осіб українців, до Зединених Держав 300 осіб (головно **жиди**), до Бразилії до 150 осіб (головно **поляки**), до Уругваю до 100 осіб, до Мехіка 3 особи (жиди), до Куби 7 осіб (жиди) і до Єгипту 7 осіб (гірники з Борислава). **Жидівська еміграція до Палестини не лише припинилася, але навіть виявляє реемігpаційні тенденції.**

Головним еміграційним центром українців є Канада, де вже є півміліонова осіла **еміграція**. Крім **запотребування чисто хліборобського елементу до осідання на фермах, Канада в цьому році потребує до** 20.000 **робітників, а саме** 10.000 **самітних** до праць при будові залізниць (в тому кількасот жінок) і около 2.000 **ролин на хліборобські роботи**.

Атракцією для поляків є Бразилія, а головно бразилійська провінція Парана, де вже істнує польська осадниче еміграція. Видно, що там думає польський уряд створити більшу **кольонію**, бо недавно одержав він у Бразилії 1 міліон гектарів землі на польську поселенчу кольонізацію.

Іміграція до Аргентини не зустрічається з більшими перепонами. Одвак доля еміґрантів є непевна. В січні ц. р. в порті Буенос-Айрес найшлося кілька тисяч людей **без праці і хліба, в тому до 2 тисяч ро**бітників з Польщі.

Еміграція в европейські країни скеровується **головним чином** до Німеччини. З львівського воєвідства виеміґрувало цього року до 3.000 осіб, головно рільних робітників, але тільки зі західних, польських повітів. Німеччина потребує около 70.000 рільних робітників з Польщі, але — як було згадано — польський уряд резервує **німецький ринок праці майже виключно для населення корінної Польщі** (воєвідства: келецьке, лодзьке і краківське). У звязку з минулорічною катастрофою повені польські чинники згодились були допустити 2 тисячі робітників до Німеччини з повеневих теренів. Наскільки це обіцянку здійснено, не можемо поки-що ствердити.

Вже цих кілька цифр доказує, як росте еміграційний рух. В створених умовинах він буде постійно зростати і збільшуватися, бо сотні тисяч робочих рук не мають варстатів праці, а міліони рік-річно не доїдають.

В інтересі оздоровлення еміграції і притуплення вістря її некорисности, а навпаки спрямування її по лінії наших національно-господарських інтересів є, щоби тією важкою і складною проблемою цікавився не лише гурток людей, зорганізованих в Т-ві опіки над українськими еміґрантами, але широкі громадські кола.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!!!

За океаном.

З діяльности Обєднання.

В місяці лютім ц. р. мало Обєднання українських національних організацій у Злучених Державах 3.316.62 дол. приходу. З тої суми вислано до краю: на Рідну Школу 1.000 дол., на інвалідів 800 дол. (по половині на допомогу і Дім Українських Інвалідів), на жертви повені 500 дол., на політичних вязнів 150 дол., на Т-во „Просвіта“ 100 дол., на Українську Захоронку у Львові 100 дол., на краєву пресу 100 дол.

I. СВЕНЦІЦЬКИЙ

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження).

Сьогодня, скоро вже в 10-ліття білоруського університету, попробуйте сказати білорусинам, що їх мова непригідна для наукового життя, як це думає проф. A. **Meillet** що з приводу Бузука: „Спроба гісторыі дагістарычнай эпохі славянскай фонетыкі“ заложив у „**Revue des études slaves**“ 1927 р. кн. 3—4 ст. 27 свій протест проти безпотрібного множення наукових мов“. Вольному **воля**. Хоч як іменитий професор Мейє серед мовознавців, то всеж таки народ білоруський, український і всякий, навіть найменший, буде по своєму жити проти дорад навіть усіх всесвітніх повaг… як вони й зажили своїм життям при комуністах. І природно, бож комуністи складають всього 1 проц. усього величезного населення СССР, тож не вони творять життя, лише маси, тільки народи…

Подумайте тільки, що в Вильні повстануть курси білорусознавства, а всі урядовці і торговці, хтоб вони не були — поляки, жиди, литовці, росіяни, стануть вчитися по білоруськи, а білоруси по литовськи, бож по польськи всі вміють. Університет, уряд, школа, косьцьоли, церкви, громади — все скрізь по білоруськи! Чиж не варто би взяти такого іменинного подарунку?

Отже вертаємо до міркувань Леніна про національну справу, на основі книжки „Ленін про національну справу“. Харків 1925 р. Отже по думці Леніна — „самовизначення націй є визволення зпід чужевласти, це здійснення основного суспільного права свободи, це основа визволення селянина із-під залежности од великого землевласника-поміщика, а робітника зпід гніту експлуататора-капіталіста, бо тільки між вольними трудячими може бути справжня сильна організація для осягнення спільної вищої мети“. „Ворожнечу національну підсичує здебільша буржуазно-бюрократичний уклад життя, її роздмухує горстка тих, що стоїть на верхах насилля і визиску і тонкою плівкою галапасів широких народніх мас“… Отже політичний націоналізм, що прямує до визволення від визиску чужоїдів, що ослаблює міжнародню відсталість і стародумність дрібноміщанських і панських кол, що є етапом до братнього співжиття усіх, до створення однієї загальнолюдської сімі трудового люду, найшов собі речника в особі Леніна та у всіх послідовників III. Інтернаціоналу.

„Менск“ — „Вільня“ — „Львів“.

Що так воно є досить порівняти Вильно з Мінськом. І так у столиці „Беларускае Соціалістычнае Савецкае Рэспублікі“, а колись у майбутности дуже гарному і великому місті Менску, білоруське життя бе повним ключом. Університет з трьома факультетами, державна бібліотека, білоруський музей, державний театр, Інститут білоруської культури (Інбелкульт) як засновок білоруської академії наук, державне видавництво книжок, гурток наростаючих письменників „Маладняк“, гуртки вивчення краю, безліч білоруських шкіл, білоруські уряди — все це надає Мінськові виразно білоруського характеру. І хоча дрібномістечкова жидівська плютократія, що з Борисова, Могильова, Копиля, Слуцька нахлинула в Мінськ на місце багатіїв польського і жидівського панства, які вибралися за границю у Варшаву, Одессу або Москву, нібн надає середмістю російського характеру, давніше переважала тут польщина, то все таки Мінськ є дійсною столицею білоруської республики. У цій республиці національні стремління жидів і поляків є у повному законному пошанівку. В університеті **є окремі жидівські катедри, що весь обєм науки проходять по жидівськи,** щоби виробилися свої власні жидівські спеціялісти і добрі педагоги. Проти цего та проти напливу жидівської молоді в університет не протестує ніхто ніколи, так само не посміхаються над невиробленням простої мови жидівських крамарів і темного гетто, ніхто не осмілиться ляпнути образливої терпкої уваги по адресі невченої маси, бо жиди є такоюж нацією Союзу як і усі інші.

Є свої школи і катедри у поляків. І ніхто з білорусів ніколи не подумає за те, що на жидівських курсах в університеті може запанувати протидержавна — протибілоруська крамола, та що польська література й історія учить ненависти і призирства до всього білоруського мужичого, та ще до того піддержує „буржуйські інстинкти“.

А погляньте тепер у Вильну, отсе саме Вильно, яке всі патріоти поляки вважають за дорогоцінну перлу корони польської, та яку вони обіцювали і литовцям і білорусам берегти як зіниці ока. І ось у білоруської гімназії, білоруського музею і білоруського наукового товариства — немає ніяких прав, немає приміщення, немає ніяких середників. Говорити у Вильні прилюдну проповідь перед іконою „королеви польської“ по білоруськи або по литовськи, це в очах і для слухів „правовірних“ поляків є обидою „маєстату держави і її „патронки небесної“.

(Продовження буде.)

на сироти 50 дол., на український шпиталь у Львові 30 дол., на Т-во Прихильників Освіти 50 дол. Решта дрібніші жертви, м. ін. і 50 дол. на страйкуючих майнерів, а також кошти висилки письм, удержання канцелярії, кошти поїздок і т. п. На місяць березень лишилося в касі 290.12 дол. — В місяці березні вплинуло до каси Обєднання на потреби старого краю 2.133.44 дол. З того вислано (в долярах): на допомогу страйкуючим майнерам 100, на Рідну Школу 300, на потерпівших від повені 150, на інвалідів 200, на Т-во „Просвіта" у Львові 150, на політичних вязнів 200, на Ремісничу Бурсу у Львові 100, на будову Українського Народнього Дому в Сяноці 100, письменникам 75, на Національний Музей у Львові 50, на видання творів Франка, на українську гімназію в Дрогобичі і Копичинцях по 50. Решта кошти висилки письм, удержання канцелярії, кошти дороги і т. п. На місяць квітень лишилося в касі Обєднання 340.44 дол.

Українські асекураційно-допомогові організації.

Наші заокеанські земляки створили цілу низку асекураційно допомогових організацій, в яких вони обезпечуються на випадок смерти, каліцтва, недуги або безробіття. З „Бюлетину І." Союзу українських торговців і підприємців, що вийшов у квітні п. р. в Ню Йорку, довідуємося, що найбільша українська асекур.-допом. організація в Злучених Державах, а саме Український Народній Союз з осідком у Джерзи Сити, мав з днем 30. листопада 1927 р. 1,773.176.14 долярів власного майна (тепер має кругло 2 міліони). З того готівка 536.178.83 дол., мортгечі 808,302.50 дол., бонди 387.825.45 дол., реальність 30.869.36 дол., друкарня 10,000.000 дол. Друга в черзі (по силі) організація, Український Робітничий Союз, з осідком у Скрентоні, мав з днем 30. червня 1927 р. 778.865.56 дол. майна. Католицьке „Провидіння" з осідком у Філядельфії має 374.848.26 дол. майна. „Українська Народня Поміч" з осідком у Пітсбургу мала з днем 31. серпня 1927 р. 126.066.66 дол. майна. „Згода Братств" в осідком в Олифанті мала з днем 31. грудня 1927 р 99.692.35 дол. майна. — В Канаді товариства того типу ставлять щойно перші кроки. З них найбільше „Братство св. Николая" у Вінніпегу, якого активи виносять понад 40.000 дол. Друге по силі „Робітниче Запомогове Т-во" (теж у Вінніпегу) має 36.000 дол. майна. З дрібних організацій відмітимо ще вінніпегську „Взаїмну Поміч" (6.000 дол. майна) і „Самопоміч" у Монтреалі (4.000 дол. майна). — Як відомо асекураційно-допомогові організації наших еміґрантів із Закарпатської України далеко сильніші й багатші, бо в них обезпечені буквально всі закарпатські українці разом зі своїми родинами.

Памятник Шевченка у Пітсбургу?

Пітсбурське „Народне Слово" порушило на своїх сторінках справу вдвигнення в тому місці, що має українську більшість і посадника-українця (д. Хиляка), памятника в честь Шевченка. Цей памятник мав би бути вдвигнений жертвами українських громадян з цілих Злучених Держав. Ініціятиву в цьому напрямі слід повитати якнайсердечніше.

На економічні теми.

Чи можемо розбудувати власний промисл? — Чи оправдана в нас примусова ощадність?

(Дискусійна стаття.)

На дорозі нашої економічної розбудови стоїть під цю пору одна велика перешкода, брак власних фондів. На цей брак нарікають всі наші провідні чинники, нарікають, радять і намічують різні пляни, а фондів як не було, так і нема. Створено велику кооперативну організацію, майже змонополізовано заосмотрювання півтретя тисячі споживчих кооператив, а чужі як наживалися нашим коштом так і наживаються. Найпримітивніші вироби фабричного промислу, як на сором доставляють кооперативам чужі нам, часто місцеві примітивні фабрички а в крайному випадку великі краєві фірми. Одні і другі через змонополізування заосмотрювання кооператив мають дуже улекшений збут. Видатки на впровадження свого товару мають малі, а наслідком того великі зиски, які тягнуть з нас на розбудову своїх підприємств. Можемо собі отверто сказати, що наша споживча кооперація причиняється тепер до розбудови чужих фабричних підприємств, вона підсилює мимоволі власним коштом своїх будучих конкурентів.

Брак фондів можемо пояснити лише тим, що у стяганні їх занадто придержуємося всяких чужих форм. У збиранні фондів ідемо по лінії найменшого опору хочби тому, що намагаємося працювати лише дешево платним персоналом. До складання фондів ми не зобовязували тих, які, на мою думку, повинні складати як перші. Ми рахуємо на всіх і вся, розуміється в першій мірі на наше село. Село мало би дати нам фонди у формі членських вкладок до кооператив і в формі зиску, який маємо при заосмотрюванні села.

Та чи вже більше ніхто не користає поза селом з фондів, від яких залежить істнування і розвиток установ? Без сумніву більше чим хтонебудь користають з тих фондів ті, що мають завдяки їм варстат праці. Такий варстат праці це всі наші економічні установи. Чим держаться ті наші установи, що утворені для обслуги нашого, а не чужого консумента, ми знаємо. Коли так, то оправданим є, щоби всі ті, котрі користають з цих варстатів праці причинялися до збільшення потрібних нам власних фондів.

Думаю, що зобовязання всіх службовиків до складання цих фондів є не лише конечне, але оправдане і можливе до переведення. Конечне тому, що ми, як громадяни гіршої категорії не користаємо з державних кредитів на такі цілі, як напр. піддвигнення рідного промислу. Не маючи власної держави і тим самим відповідних і певних кредитів не станемо зовсім активними на полі хочби найпримітивнішого промислу. Наш нарід буде сталим консументом і джерелом наживи всіх тих, які зуміють використати наше виїмкове положення. Не користаючи з державних мусимо творити власні кредити.

Притягання службовиків до складання цих фондів є оправдане не лише загально-національною потребою, але й моральним обовязком зрівняння тим, які не мали щастя дістатися на їх місця в народніх установах. Збудовавши варстати праці вони повинні вважати своїм обовязком дати принаймені підклад до будування таких для інших. Що більше, вони, як ті, що збирають чужі ощадности повинні дати заохочуючий приклад, складаючи власні. Стільки можна від них вимагати, коли вони мають на оці дійсну розбудову рідної торговлі та промислу, а не тільки власне забезпечення.

В наших обставинах не зовсім оправдане, щоби кожний службовик без виїмку зложив до того загального фонду, яким ми моглиб в першій мірі започаткувати творення власного промислу, як ощадність мінімум 100 проц. річних поборів протягом 10-ти літ місячними ратами. Розуміється, що не всі можуть щонебудь зощадити зі своїх невистарчаючих платень. За службовиків, яких платні не перевисшають мінімума удержання повинні би складати установи.

При платних службовиків 300—700 зол. могли би складати спільно службовики і установи. Від 700 зол. місячної платні і в гору мали би складати належних 10 проц. самі службовики. Під службовиками маю на думці і директорія наших економ. установ.

Ця, що так скажу, примусова ощадність не є ніяким новим тягарем. До першого січня 1928 р. вплачувано до українського пенс. інституту 18 проц., а на фонд безробіття 2 і пів проц. місячної платні. Від 1. січня 1928 вкладка виносить 10 проц. разом. Других 10 проц., які давали при мінімальній скількости обезпечених около 200.000 зл. річно, коли не переведеться до примусової ощадности розплачуться всім безслідно. При загальній примусовій ощадности можемо зібрати не 200 тисяч річно а щонайменше 2 міліони до 10-ти літ. При таких фондах зібраних лише одною частиною громадян можна дещо зробити. На ужиття цих фондів мусілиб мати всі службовики належний вплив, фонди мусілиб бути забезпечені, вальоризовані і нести певний зиск. Це зрештою було би до вирішення, як і те, коли службовик міг би зажадати звороту цілої ощадности, та хто мав би накинути всім установам обовязуючі рішення. До приймання таких рішень і евентуально до нагляду над правильним ужиттям фондів могла би бути управнена лише Економічна Рада, вибрана на краєвій економічній анкеті. Потребу такої Економічної Ради, як центрального економічного тіла, відчувається вже давно в нашому економічному житті.

Експортівець.

Пополудни були знищені всі телефонічні проводи між Варшавою і Львовом, так, що наш варшавський представник встиг получитися з Редакцією щойно в 2-гій год. по півночі після замкнення числа, тому подаємо лише згадку про найважніші події політичного дня, відкладаючи весь матеріял до завтра.

ПРОМОВА ПОС. ВОЛ. ЦЕЛЕВИЧА.

(ік) На бюджетовій комісії при розправах над бюджетом мін-ства освіти між іншими виголосив півтрагодинну знамениту промову пос. Вол. Целевич, в якій звсував усю польську шкільну політику відносно українців в усіх ділянках шкільництва. (Текст промови подамо завтра).

РЕКОНСТРУКЦІЯ КАБІНЕТУ?

(ік) На Замку відбулася під проводом президента Мосціцького нарада міністрів, після якої запрошено на Замок також марш. сойму Дашинського. Про зміст наради урядово нічого не подано. Кажуть, що нарада торкалася справи реконструкції кабінету, яка має стояти у звязку з імовірним виїздом марш. Пілсудського на лікування.

ППС І ДЕФЕНЗИВА.

(ік) Найбільшою сенсацією дня у Варшаві є ревеляції п-і Белціковської, оголошені в санаційній „Ґазеті Поранній 2 гр." про службу визначного діяча і посла ППС Маліновського в політичній поліції (дефензиві).

Нова українська господарська установа.

Торговельно-промисловий Банк.

Заходами „Союзу Українських Купців" у Львові засновано недавно кооперативу під повищою назвою з метою дати нашому купецтву і промислові сильну підвалину, створити джерело, з якого наші початкуючі купці і промисловці моглиб черпати потрібні їм засоби до своїх підприємств. Ніяке купецьке чи промислове підприємство, хочби воно стояло на сильних матеріяльних підвалинах, не може обійтися без банку та його чинностей. Тимбільше нам, що щойно починаємо розвивати нашу торговлю і промисл, потрібна своя фінансова інституція, яка йшлаб назустріч усяким торговельним змаганням наших матеріяльно слабих купців і промисловців.

Торговельно-Промисловий Банк у Львові, заснований „Союзом Українських Купців", розпочав свою діяльність в початком 1928 р. як кооператива з обм. відповідальністю. Хоч тяжкий початок трудний, то Т.-П. Б. зразу поставив свою працю на реальні шляхи і дійсно „по купецьки" взявся до діла.

В кредитовій ділянці Т.-П. Б. не міг оперувати великими сумами, бо внаслідок нашої байдужности до нього мало приступило досі членів з уділами, але завдяки ініціяторам кооперативи, які зложили в банку більші щадничі вклади, вже нині користають члени з довгоих і короткотермінових позичок і так пп. купецьких „моментох" на догідних умовах і без зайвих бюрократичних трудностів, що для купецтва є вельми хосенною справою. Члени вкоштують свої капітали, вкладі, льокують корисно свої капітали, та взагалі переводять усякі банкові чинности у своїй банковій інституції.

Одначе щоб поставити діло зразу на доцільній підвалині, Т.-П. Б. отворив „Текстильну Гуртівню", яка має за меті не лиш впродавати гуртово текстильні товари, але й творити нові купецькі станиці з текстильними товарами і в тій цілі підшукує охочих купців, яким дає на догідних умовах товар. Досі Т.-П. Б. отворив уже три станиці, а саме в Журавні, Печеніжині і Яворові, де ведуться наші текстильні крамниці. Крім того Т.-П. Б. засилює наші кооперативи текстильними товарами та веде взагалі заходи за тим, щоб наші люди закладали не лише корінні склепи, як це звичайно водиться, але між іншим щоб закладали і текстильні склепи, бо запотребування на полотна та різні матерії по селах велике, а купців текстильної бранжі в нас мало. Текстильна гуртівня Торговельно-Промислового Банку і його бюра міститься в гарно влаштованому льокалі при вул. Бєлїв ч. 4. Посвячення льокалю відбулося 3. травня п. р. при участи представників українських фінансових і промислових інституцій.

По широкому світі.

Збори Ліґи Націй скликані на 3. вересня.

Румунський князь Карло має буцім-то намір вернутися до Букарешту, бо селянська партія підготовляє йому ґрунт до престолу.

Єгипетський премієр уповні задоволений відповідю англійського уряду і вважає конфлікт з Англією закінченим.

Праві партії в Мадярщині почали кампанію за бойкотом чехословацьких товарів у відповіді за процес кількох мадярських підданих у Чехословаччині, обвинувачених у шпигунстві.

У торговельнім банку в Софії вибухла пекольна машина, що знищила вікна і в сусідніх домах. Хто її підложив невідомо.

У Москві 18.000 осіб недужих на грипу.

Землетрус у Туреччині за один день 4-го п. м. знищив 800 домів і вбив 32 осіб.

Національний довг Злучених Держав рівняється в травні 17,817,691.931 дол.

НОВИНКИ

— **Темна хроніка.** Два і три місяці вязниці дістали два львівські злодії Зільберштайн і Влясберг за те, що заходилися дуже невручно жіночою ґалянтерією і стягали її з виставових вікон крамниці Кольмана. — У Руданцях львів. повіту арештували селян, що намагалися у квітні вбити господаря Яришу. — Перед судом присяглих у Львові ведеться нежданна справа: обвинувачена 32-літня попівна з Остробужа, любачівського пов., в тім, що отруїла свого любка, 19-літнього парубка Грица Федорика, з помсти, що не хотів з нею женитися.

— **Нещасне кохання.** Насправі нещасна трагедія трапилася біля Личаківської рогачки. 24-літній зарібник Войтех Когут закоханий у сусідці Анелі Пілік, даремно пробував зєднати собі її серце. Витративши довгі місяці на свої заходи, вчора вранці стрілив до неї двічі з револьвера. Один стріл зранив її і вона втікла з переляку. Третім набоєм Когут сам застрілився.

— **Дрібні вістки.** Англійський літак, що перелітав над пустинею між Багдадом і Байрутом віднайшов авто, на якому находилось 20 трупів: це були пасажири, що заблукавшись померли з голоду. — Між Берліном і Москвою наладнали щоденну воздушну комунікацію: переліт триває 16 годин. — У Бреславі помер А. ... нім. посол у Петербурзі граф Пурталес. — Остання бельгійська статистика ... же, що Бельгія має 7.874.600 мешканців, і що за останніх 5 літ населення зменшилося на 5 проц.

— **Авантура в „Українській Громаді" в Парижі.** На останніх загальних зборах 29. квітня „Української Громади" у Франції між її членами виник гострий конфлікт між членами „Суму" і зо сіттями ...

„туфу", що явилась юрбою на збори, бажаючи вступити в члени і негайно брати участь у виборах. Кандидати на членів не дістали двох третин потрібних голосів, а тоді проголосили себе „рівноправними узуситами" зборів і почали вибір голови. Старі члени покинули серед авантури збори і скликають нові загальні збори, в яких братимуть участь тільки дійсні члени.

— **Процес проти ясновидючої.** У східній Пруссії, місті Інстербургу, ведеться цікавий процес проти ясновидючої Гінтер-Геферс. Великою подією цього процесу була спроба перевірки ясновидючої сили, обвинуваченої. Гінтер-Геферсову посадили на крісло. Вона вмлила свій зір у головку сірника і після двох хвилин попала в „транс"; її очі прибрали сталевий вид, тіло надеревіло і голова впала сонно взад. Й оповіла історію одної крадіжи, що трапилась кілька місяців тому у віддалі 200 км. від Інстербурга, а якої винуватця досі не найшли. Ясновидюча після великих зусиль описала характеристичні риси власника дому, вкрадених предметів і обставини, в яких злодій украв ці предмети. Все це згоджувалось уповні. Із замкненими очима вона написала на папері імя та прізвище злодія, якого в даній околиці не знають. Точність усіх даних подання Гінтер-Геферсовою зробила на суді величезне враження.

— **Костельні дзвони і посол Путек.** На члена партії „Визволеніє" д-ра Путка наложив краківський митрополит інтердикт себто церковну кару, яка забороняє йому входити до костела і приймати св. Тайни. Причиною цієї кари була зорганізована ним авантура в костелі в Хочні у звязку із завішуванням там нових дзвонів, жертвованих парохіянами і америк. емігрантами. Посол Путек вносив скарги до старости проти місцевого пароха, змальовуючи фальшиво всю справу, а вкінець з участю молоді вирубав у воротах костела діру, розбив замок і доробив ключ, а молодь під його проводом вдерлась до костела підчас богослуження з протестами „ганьба".

— **Перо і вибори.** Цікавою є статистика, яку саме зробили паризькі „Літературні новини": скільки між вибраними і невибраними послами до франц. парляменту є робітників пера — письменників, журналістів, учених. Між вибраними перше місце займають великі учені, математики, та фізики Пенлеве та Борель, міністр Ерріо — письменник і критик. Врак один із найкращих гелєністів, Франсуа-Понсе один із перших економістів, а Пальмад і Ногаро визначні юристи. Рено історик. Письменники: Містлер, Ренетур, Даніелю, Лег. Журналісти та редактори: Тессан, Ріб, Лілла, Гінью, Льотіє, Фроссер, Франсуа Альбер, Дельбос, Жак, Помаре із таких часописів „Депеша з Тулюзи", „Політика", „Майбутність", „Незалежність", „День промисловця", „Вільна людина", „Безпартійний", „Відродження". 18 письменників кандидатів на послів не мало щастя і семи редакторам не помогла їхня часописна пропаганда.

— **Країна 100-літніх** це СРСР. Із загального числа населення 146.964.866 душ (у цьому 71,016.650 мущин і 75 міл. 958.707 жінок) є там 12.840 мущин і 17.158 жінок, що мають більше як 100 літ.

— **Літак на місяць.** Такий заголовок, що кільканадцять літ тому міг бути заголовком фантастичного роману, нині є заголовком щоденної новинки. 18-го травня на берлінськім аеродромі в Грюневальді зроблять досліди з літаком, „авторакетою" „Ракета II", побудованою на фабриках Опель у Руссельгаймі, по плянії мюнхенського астронома Макса Вальтера. Ракета має робити 170 км. на годину, а її керманич, летун Раад упевняє, що поїде нею у воздушний простір із швидкістю 300 км. на годину. Літак матиме в собі апарат осциляцій із пілою низкою ракет із вибуховими матеріялами, які переможуть натиск повітря. На висоті яких 15.000 км. ці матеріяли вичерпаються і ракета повинна опадати. Чи з ракети можна буде вислати телеграму на місяць і дістати відповідь — покищо не знаємо...

— **Дикі собаки в Австралії.** В австралійськім департаменті Ремарк появилось диких собак в такій скількости, що фармери перестали випускати худобу на поле. Влада видала поклик до ловців-добровольців, призначивши премію 8 фунт. шт. за кожного вбитого дикого пса.

— **Жінки курійки в Америці.** В Америці жіноча мода курити зросла до таких розмірів, що міністерство фінансів було примушене в своїм останнім статистичнім бюлетені присвятити окрему главу „поширенню тютюневого ринку на рахунок жіночого населення в Злуч. Державах". Виявилось, що за девять місяців доходи держ. скарбу з податку на тютюн збільшилися ще на 20 міл. дол. у порівнанні із минулим роком.

— **Найбільший памятник світа** будує країна, що має найбільше найвищих будівель — Америка. Памятник Свободи, що належить досі до найбільших цього роду творів не вдоволяє „новий світ". Старовина пригадує йому піраміди, а Париж — вежу Айфля, найвищий сучасний памятник. Тому за два роки буде в Америці готовий памятник, який поб'є всі дотепер. рекорди; буде це пам. у стейті Джорджії в честь генерала Роберта Лі, що займає чільне місце в історії америк. визволення. Лі буде тільки одною особою в групі складеній із 1200 фігур! Увесь памятник буде викований у скелі на площині, що зиімається на 300 м. угору. Щоби уявити собі розміри цього камяного велетня, досить подати кілька цифр: голова ген. Лі буде завбільшки двох поверхів, промір його одного ока 70 цм., на одній його жмені можна би побудувати малу віллю, а його шаблюка важитиме 70 тон. Кінь, на якому сидітиме генерал, не може і рівнятись з троянським конем. Увесь памятник коштуватиме 270.000 дол. і при ньому працює 80 інжинірів під проводом різьбаря Люкмана. На жаль, величині цього твору не буде відповідати пропорціонально його мистецька вартість.

Театри.

Міський великий театр:

9-го г. 7·30 веч. „Тоска" з Голинською.
10-го г. 7·30 веч. „Подружа Льоді".

Міський „Театр Новин":

9-го г. 8. веч. „Леді Шік".
10-го г. 8. веч. „Паганіні".

КІНА.

„Апольо": „Кільчастий дріт" з Полею Негрі.
„Лев": „Горою резервісти".
„Палас": „Жінка чи лялька".
„Фатаморгана": „Обожана".
„Байка": „Жіночий батальон смерти".

З життя наших установ.

Кружок „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка на Стрийськім передмістю у Львові.

Ширші сходини членів нашого Кружка відбулись у понеділок 9. квітня п. р. в салі „Академічного Дому". Не зважаючи на те, що в цей сам день розпочались реколекції для громадян Стрийського передмістя, на сходини прибуло 40 членів Кружка. Завданням сходин було нарадитись над оживленням діяльности Кружка. Це оживлення можна осягнути м. і. шляхом інкорпорування всіх українців Стрийського передмістя, без винятку, в члени Кружка. Реферат на цю тему виголосив д-р Андрій Ластовецький. По оживленій дискусії принято резолюції, запропоновані референтом. На цій підставі Старшина Кружка сподівається, що при видатній допомозі всіх громадян Стрийського передмістя зможе вже раз викінчити хлопячу школу. Отже кожний, хто одержав чек Кружка повинен його виповнити і якнайскорше звернути.

Старшина.

Т-во Охорони Воєнних Могил.

Комунікат ч. 20.

Після наших недавніх визвольних змагань одержали ми в спадщині кілька тисяч воєнних стрілецьких могил, що нині представляють собою сумний образ великого занедбання. Поломані хрести, понищені написі, розриті могили, запущені і хабазям зарослі наші воєнні цвинтарі у Львові і в краю, на горах Ключ, Маківка, Лисоня і геть усюди, куди тільки йшов наш Стрілець і за краще майбутнє свого народу й Рідної Землі складав своє молоде життя, взивають нас до впорядкування тих наших дорогих національних памяток.

Покликане до того „Товариство Охорони Воєнних Могил" у Львові звертається тому до загалу нашого громадянства, щоб воно, сповняючи свій обовязок супроти Полеглих, зложило негайно фонди, потрібні для тривалої охорони могил українських Полеглих. Звертається воно в першу чергу до загалу всіх наших громадян і громадянок, щоб вони попри свою обовязкову членську вкладку в сумі 1 золотого на рік зложили негайно більшу жертву на охорону стрілецьких могил; в дальшому звертається воно до всіх заможніших громадян, всіх наших економічних установ і товариств, кооператив і їх Союзів, Лугів і Соколів, „Українських Бесід" і „Боянів", читалень і філій „Просвіти", кружків, поодиноких шкіл і установ „Рідної Школи", церковних братств і парохіяльних урядів, до поодиноких громад і т. д., щоб вони перебрали на себе опікунство над одною чи більше воєнними могилами, складаючи на кошти такого опікунства над одною могилою суму 15 золотих.

Нехай не буде нікого, хто не зложив би на ту ціль своєї жертви, нехай не браке ніякого товариства, що не перебралоб опікунства над що-найменше одною стрілецькою могилою! Крайня пора направити нашу недбайливість супроти памяти Полеглих і цього року, по упливі вісьмох літ від закінчення нашої визвольної боротьби, приступити до тривалої охорони українських могил.

Тому присилайте свої жертви на охорону й упорядкування українських стрілецьких могил! Жертви посилайте негайно, щоб Товариство могло приступити якнайскорше до своєї відповідальної праці не тільки у Львові, але й у цілому краю, на адресу: „Дністер", вкл. книж. ч. 14.000, Львів, Руська 20.

ГОЛОВНА РАДА „Товариства Охорони Воєнних Могил".
Львів, вул. Руська 18/I.

Бр. Янів, в. р. голова. **Д-р Ів. Німчук, в. р.** секретар.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Болехів:
10. V. Циганка Аза.
11. V. Вій.
12. V. День і ніч.
13. V. Гейша.

Долина:
14. V. Вихрест.
15. V. Гейша.
16. V. День і ніч.
17. V. Вій.

До Театру заанґажовано дотеперішнього диріґента Театру під дир. Стадника, п. Цісика. До хору прийметься добрих сопранів і тенорів. Зголошення приймає Дирекція. 2143 3—?

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада" в Кракові подає отсим до відома, що дня 2. травня п. р. відбулася на Ягайлонськім університеті в Кракові промоція тов. Совиковського Яреми був. голови Т-ва на доктора всіх лікарських наук. — Виділ. 1—1

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада" в Кракові стверджує отсим, що піднесені проти п. Мирона Лятишевського б. голови Т-ва на Загальних Зборах „Рідної Школи" у Львові дня 2. XI. 1927 р. закиди, які малиб причинитися до виключення його з членів Т-ва є безпідставні. Неправдою є, що п. М. Лятишевського виключено з Української Студ. Громади, а правдою є, що він, як абсольвент філь. виділу перестав тим самим ним бути. — За Виділ: Гайдукевич Олександер голова, Кобільник Володимир за секретаря. 2159 1—1

Виказ жертв на допомогу українським політичним вязням за час від 1. січня 1928 р. Добродійний Комітет Українських Економічних Установ у Львові зол. 200, Збірка на панахиді по бл. п. Вахнянин 28, Збірка студенток 18, З продажі цвітів п. Гаврисевичевою 129, Збірка п. Раковської 35·50, Збірка п. Гаврисевичевої 22, Дохід з відчиту проф. І. Боберського 4·95, За уладження вечері на зїзд послів УНДО 100, П. Шуберт з Коминець 5, Збірка під церквами за штуку 924·81, Н. Н. 1 долар, Збірка п. Зайшлої 112·50, Збірка п. Ірени Скварківної 134, Дохід з відчиту д-ра Д. Донцова і двох буфетів 114, Читальня „Просвіти" в Дублянах 10, Українські дівчата 20, о. Т. Д. Волохатий 2 долари, Збірка через адміністрацію „Діла" 303·85, Читальня „Просвіти" в Серафинцях 10, Збірка на хрестинах у п. Миколи Мартинюка в Серафинцях 11·80, Евфрозія Мицко два рази по 5, Збірка Ярослава і Романа Барановських 232·25, Кооператива „Зоря" в Марківцях 50, Сергій Волянський 5, Т-во „Основа" у Львові 3, Оксана Вигнанець 1, Анастазія Мицко 1 долар і 2 зол., Оксана Горбач 10. Яків Смольський 10 долярів, Український Демократичний Клюб в Нюйорку 10 долярів, 23 Відділ Оборони України в Вунсакет 25 долярів, Товариство „Єдність", відділ Української Народної Помочі у Віллімантік, конн. 25 долярів, Обєднання Українських Організацій у Філядельфії 400 дол., Зенка, Стефа і Уляна, учениці VIII. кл. гімназії УПТ. у Львові 30, III. пластовий курінь у Львові 30, Іван Струтинський в Болехові 5 долярів, Службовики „Дністра" 99, Збірка п. Марії Чиж в Самборі 100, Ольга Медвідь 10, Бардахівський в Перемишлі 5, Збірка п. Остапа Турів в Тустановичах 60, Збірка п. Остапа Раковича в Тернополі 146, Збірка Д. Герасимовичівної 40, Жертва Спілки 110 долярів, Українське Національне Товариство через п. Миколу Кобзістого в Нюйорку 62 долари, Український Просвітний Клюб в Нюарку 25 долярів, Жіноче Запомогове Товариство в Нюарку через п. М. Варнецьку 20 долярів. — Всім жертводавцям складає щиру подяку Комітет Допомоги Політичним Вязням Українцям. 1—1